

dum: ut qui per se ad viam rectitudinis revocari non possunt, in suis saltet defensoribus, receptoribus, & fautoribus, ac etiam credentibus, confundantur: & cum se videant ab hominibus evitari, reconciliari desiderent omnium unitati. De communi ergo f. n. o. offensi quoque Archiepiscoporum, Episcoporum, apud sedem Apost. existentium distritus inhibemus, ne quis hereticos receptare, vel defensare quolibet modo audiat, aut ipsis favere, aut credere quoque modo presumat: praesenti decreto firmiter statuentes, ut si quis aliquid eorum facere forte presumperit, nisi primi, secundove commonitus a sua super hoc curaverit praeumptione effare, ipso iure sit factus infamis, nec ad publica officia, vel concilia civitatum, nec ad eligendos aliquos ad hujusmodi, nec ad testimonium admittantur. Sine etiam instabiles, nec ad hereticis successionem accedant. Nullus praevere ipsis tenetur in quoque negotio respondere: quod si forsitan Juxexiterit, ejus sententia nullam obtineat firmatatem, nec causa aliqua ad ejus audientiam perferatur. Si fuerit adoratus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si tabellio, instrumenta confecta per ipsum nullius sint penitus momenti, sed cum auctore damnato dammentur. In similibus etiam idem precipimus observari. Si ergo Clericus fuerit, ab omni officio & beneficio deponatur, ut in quo major est culpa, gravius exerceatur vindicta. Si quis autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, vel separati, contemptus evitare, anathematis se noverit sententiam incurrisse.]

C A P. XI.

Advocati, vel Notarii hereticis, vel eorum defensoribus facientes, aut sub eis litigantibus patrocinantes, & pro eis instrumenta scribentes, infames sunt, & ab illo officio suspensi.

Idem. (an. 1212. Rome.)

SI adversus a nos terra confureret: (& infra. 1) Quia plus timeti folet, quod specialiter injungitur, quam quod generaliter imperatur: vobis Advocatis, & Scrinariis firmiter inhibemus, ne hereticis, credentibus, fautoribus, vel defensoribus eorumdem in aliquo praestetis auxilium, consilium vel favorem: nec eis in causis, vel in factis, vel aliquibus litigantibus sub eorum examine verstrum patrocinium praebatis, & pro ipsis publica instrumenta, vel scripta facere nullatenus attentetis.

Quod si contra presumperitis, ab officio vestro suspensiones perpetuas vos decernimus infamia subjacere.

[1 Licit autem a nobis, & predecessoribus nostris, contra hereticos multa sint edita & statuta, ne habeatis aliquam excusationem in peccatis, quasi antiquorum fueritis oblitiorum, &c.]

C A P. XII.

Laici non predicent, nec occulta conventicula faciant, nec Sacerdotes reprobent.

Idem universis Christifidelibus, tam in urbe Meten. quam in eius diaecesis constitutis.

(an. 1212. Rome)

Cum ex b injuncto: [& inf. 1] Licit autem desideriorum intelligendi diuinis Scripturas, & secundum eas studium adhortandi, reprehendendum non sit, sed potius commendandum: in eo tamen apparent quidam Laici merito arguendi, quod occulta conventicula celebrant, officium predicationis Christi sibi usurpat, Sacerdotum simplicitatem elidunt, & eorum confortium aspernantur, qui talibus non inherent. Deus enim lux vera e, quam omnem hominem venientem in hunc mundum illuminat, in tantum odit opera tenebratum, ut Apostolos suos in

a Matth. 10. b in luce, al. in lucem. c 2. Corinth. 12. d Ephes. 3. e Roman. 10. f Matth. 9. Luc. 10. g Exod. 7. h Joan. 1. i Esa. 40. Matth. 3. k Malach. 2. l Exod. 22. Joan. 10. m Num. 22. n Joan. 8. o vide B. Tb. 2. 2. q. 33. art. 2. & seq. p. al. fratrem, in plerisque Gregorianis exemplaribus, in aliis, & registro legitur, patrem. q Matth. 3. r postulari.

[1 Nobis

mendum universum praedicaturos Evangelium omni creatura missurus, eis praepcerit aperte dicens a: Quod dico vobis in teneris, dicite in lumine b: & quod in aure auditis, praedicate super teles. [& infra. 2] Sieut enim multa sunt membra corporis, omnia vero non eundem actum habent c: ita multi sunt ordines in Ecclesia, sed non omnes idem habent officium d: quia secundum Apostolum, alios Dominus dedit Apostolos, alios Prophetas, alios autem Doctores, &c. Cum igitur Doctorum ordo sit quasi praepcius in Ecclesia, non debet sibi quisquam indifferenter praedicationis officium usurpare. Nam secundum Apostolum e: Quomodo praedicabunt, nisi mittantur? Et veritas ipsa praecepit Apostolis f: Rogate Dominum missis, ut mittat operarios in messis suam. Quod si forte quis argute respondeat, quia tales invisibiliter mittuntur a Deo, eti non visibiliter mittantur ab homine, cum invisibilis missio multo sit dignior, quam visibilis, & divina longe est melior, quam humana: potest rationabiliter responderi, quod cum interior illa missio sit occulta, non sufficit cuiquam nude tantum assertere, quod ipse sit missus a Deo, cum hoc quilibet hereticus asseveret: sed oportet, quod asseverat illam invisibilem missionem per operationem miraculi, vel scriptura testimonium speciale. Unde g cum Dominus veler mittere Moysen in Egyptum ad filios Israel, ut crederet ei, quod mitteretur ab ipso, dedit ei signum, ut converteret virgam in colubrum, & virgam iterum reformaret. Joannes quoque h Baptista speciale sue missionis testimonium protulit de scriptura, dicens: Ego vox clamantis in deserto, dirigite viam Domino, sicut ait Esaias Propheta: [& infra. 3] Licit autem scientia sit valde necassaria Sacerdotibus ad doctrinam, quia juxta verbum Propheticum k: Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, & legem exquirunt ex ore ejus: non est tamen simplicibus Sacerdotibus etiam Scholasticis detrahendum, cum in eis Sacerdotiale officium debeat honorari: propter quod Dominus in lege praecepit l: Diis non detrahes: Sacerdotes intelligens, qui propter excellentiam ordinis, & officii dignitatem, Deorum nomine nuncupantur: [& infra. 4]

Nec quisquam suæ presumptionis audaciam illo defendat exemplo, quod asina m legitur reprehendisse Prophetam: vel quod Dominus n ait: Quis ex vobis arguit me de peccato? Cum aliud sit fratrem in se peccantem occulte corripere, (quod quisque tenetur efficere o secundum regulam Evangelicam, in quo casu sane potest intelligi, quod Balaam fuit correptus ab asina:) & aliud est Patrem p suum delinquentem reprehendere manifeste: quod utique nulli licet, secundum Evangelicam veritatem q: nam qui etiam dicit fratri, fatue, reus erit gehenna ignis. Rursus aliud est, quod Praetulus sponte de sua confusis innocentia, subditorum se accusationi supponit, (in quo casu præmissum Domini verbum debet intelligi) & aliud est, quod subditus non tam animo reprehendendi, quam detrahendi exurgit temerarius in Praetatum, cum ei potius incumbat necessitas obsequendi. Quod si forte necessitas postularet r, ut Sacerdos tanquam inutilis, & indignus a cura gregis debeat removeri, agendum est ordinate apud Episcopum, ad cuius officium tam institutio, quam destinatio Sacerdotum noscitur pertinere.

[1 Nobis

[1 Nobis Apostolatus officio, sumus secundum Apostolum sapientibus, & insipientibus debitores: pro universorum salute nos oportet esse sollicitos, ut & malos retrahamus a vitiis, & bonos in virtutibus foveamus. Tunc autem opus est discretione majori, cum vita sub specie virtutum occulte subintrant, & angelus Satanæ se in angelum lucis simulat, & transformat. Sane significavit nobis venerabilis frater noster Episcopus Meten. per literas suas, quod tam in urbe Meten. quam in diaeces. Laicorum, & mulierum multitudo non modica, tracto quadammodo desiderio Scripturarum, Evangelia, epistolas Pauli, Psalterium, moralia Job, & plures alios libros sibi fecit in Gallico sermone convertiti: translationi huiusmodi adeo libenter, uitram autem, & tam prudenter intendens, ut secretis conventionibus talia inter se Laici & mulieres eructare presumant, & sibi invicem praedicare: qui etiam eorum aspernentur consortium, qui se talibus non immiscant, & se reputant alienos, qui aves & animos talibus non apponunt. Quos cum aliqui parochialium Sacerdotum super his corripiens voluerint, ipsi eis in faciem restiterunt, conantes rationes inducere de scripturis, quod non ab his debent penitus inhiberi. Quidam etiam ex eis simplicitatem Sacerdotum suorum fastidit, & cum ipsis per eos verbum salutis proponitur, se melius habere in libris suis, & prudentius se posse id eloqui submurmurant in occulto.]

[2 Per hoc manifeste denuncians, quod Evangelica praedication non in occultis conventiculis, sicut heretici faciunt, sed in Ecclesiis juxta morem catholicum est publice proponenda. Nam iuxta testimonium veritatis, omnis, qui male agit, edit lucem, & ad lucem non venit, ne ejus opera arguantur: Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestetur opera ejus, quia in Deo sunt facta. Proprius quod cum Pontifex interrogasset Jesum de discipulis suis, & de doctrina ejus, respondit: Ego palam locutus sum mundo, ego semper docebam in synagoga, & in templo, quo omnes Iudei convenient, & in occulto locutus sum nihil. Porro si quis obiciat, quod secundum præceptum Dominicum, non sicut sanctum dandum canibus, neq; margarita misericordia sunt ante porticos: cum & ipse Christus non omnibus quidem, sed solis Apostolis dixerit: vobis datum est noster mysterium regni Dei, careris autem in parabolis: intelligat canes, & porcos, non eos, qui graviter accipiunt, & margaritas libenter acceptant, sed illos, qui sanctorum dilacerant, & margaritas contemnunt: quales sunt qui Evangelica verba, & Ecclesiastica sacramenta, non ut Catholicici venerantur, sed abominantur potius, ut heretici oblatrantes semper & blasphemantes, quos Paulus Apostolus post primam, & secundam admonitionem docet esse vitandos. Arcana vero fidei sacramenta, non sunt: passim omnibus expondere, cum non possint ab omnibus possint intelligi: sed eis tantum, qui ea fideliter possint concipere intellectu: propter quod simplicioribus inquit Apostolus, quasi parvulis in Christo, lac potum dedi vobis, non escam. Maorum enim est solidus cibus, sicut aliis ipse dicebat: Sapientiam loquimur inter perfectos, inter vos autem nihil judicavi me scire, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum. Tanta est enim divina Scriptura profunditas, ut non solum simplices & illiterati, sed etiam prudentes & doctri non plene sufficient ad illius intelligentiam indegandam. Propter quod dicit Scriptura, quia multi desiderant scrutantes scutinio. Unde recte fuit olim in lege divina statutum, ut bestia, quæ montem tetigerit, labideatur: ne videlicet simplex aliquis, & indoctus presumat ad subtilitatem sacrae Scripturae pertinere. Scriptum est enim: Alio tempore quæsi servis, propter quod dicit Apostolus: Non plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem.]

[3 Non est ergo credendum ei, qui dicit se missum a Deo, cum sit missus ab homine, nisi de se speciale proferat testimonium de scripturis, & ejusdem miraculum operetur. Nam de his, qui missi leguntur a Deo, Evangelista testatur, quod ipsi profecti praedicatorum ubique Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis.]

[4 Juxta quod alibi dicit de servo volente apud dominum remanere, ut dominus offerat eum Diis: cum enim iuxta verbum Apo-

stoli, servus suo domino sit aut cadat, profecto Sacerdos ab Episcopo, cuius correctioni est subjectus, debet in universitate fratrum castigari, non autem a populo, cuius est correctioni praepositus. in spiritu superbie reprehendi: cum iuxta verbum Dominicum patet & mater non debent maledici, sed potius honorari, quod de spirituali patre multo fortius debet intelligi, quam carnali.]

C A P. XIII.

Excommunicati sunt omnes heretici, quibuscumque nominibus nominentur. h. d. usque ad §. Damnat.

Idem a in Concilio generali. (an. 1216. Rome.)

I. E xcommunicamus itaque, & anathematizamus omnem hæresim, extollentem se adversus hanc sanctam, orthodoxam, & catholicam fidem, quam superius exposuimus: condemnantes hereticos universos, quibuscumque nominibus b censeantur, facies quidem diversas habentes, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate convenient in id ipsum.

Damnati de hæresi, per secularem Judicem puniuntur, & bona Laicorum hereticorum confiscantur, & Clericorum bona applicantur Ecclesiis, ubi beneficiati erant. h. d. usque ad §. Qui autem. Abbas Siculus.

§. 1. Damnati c vero praesentibus secularibus Potestibus, aut eorum Ballivis relinquant animadversione debita puniendi, Clericis prius a suis ordinibus degradatis, ita quod bona hujusmodi damnatorum, si Laici fuerint, confiscantur: si vero Clerici, applicentur Ecclesiis, a quibus stipendia receperunt. d

Si suspectus de hæresi se non purgat, ad arbitrium superioris excommunicatur: & existens per annum in excommunicatione, ut hæreticus damnatur. h. d. usque ad §. Moneantur. Abbas Siculus.

§. 2. Qui autem inventi fuerint sola suspicione notabiles, nisi juxta considerationem suspicionis, qualitatemque personæ, propriam innocentiam congrua purgatione monstraverint, anathematis gladio feriantur, & usque ad satisfactionem condignam ab omnibus evitentur, ita quod si per annum in excommunicatione persistent, extinc velut hæretici condemnentur.

Potestates seculares perpetue, vel temporales jurare tenentur universos hereticos ab Ecclesia damnatos pro viribus exterminare: & temporalis dominus non purgans terram suam hereticis, excommunicatur Papæ, qui fideles ejus a iuramento absolvere, & ejus terram fidelibus exponit, salvo iure principalis domini, nisi & ipse sit in culpa. h. d. usque ad §. Catholici. Abbas Siculus.

§. 3. Moneantur autem & inducantur, & si necesse fuerit, per cenf. Ecclesiast. compellantur seculares e Potestatis, quibuscumque fungantur officiis, ut sicut reputari ciupiunt, & haberi fideles, ita pro defensione fidei praesent publice juramentum, quod de terris sua jurisdictioni subjectis universos hereticos ab Ecclesia denotatos, bona fide pro viribus exterminare studebunt, ita quod perpetuam five temporellam assumpsum, hoc teneatur Capitulum juramento firmare. Si vero dominus temporalis requisitus, & monitus ab Ecclesia, suam terram purgare neglexerit ab heretica seditate, per Metropolitanum, & cæteros comprovinciales Episcopos excommunicationis vinculo innodetur: & si satisfacere contempserit, intra annum significetur hoc summo Pontifici, ut extinc ipse vasallos ab ejus fidelitatē denunciet absolutos, & terram

s

terrā

a Scilicet Innoc. III. in Conc. gener. Later. c. 3. & Cap. 2. eod. tit. in 4. comp. b Quæ sit eorum pœna, vide in l. i. C. de sum. Trinit. & in auth. credentes. & in l. Arriani. C. de heret. c Eyp. mericu in Direct. Inquisitor. 3. p. q. 101. & q. 112. d perceperant. e seculi. f In Concil. ita: five spiritualem, five temporalem, &c. quasi non solum principes seculares, sed etiam Ecclesiastici, quos per potestatem spiritualem possumus intelligere, hoc teneantur praefare juramentum.

terram exponat Catholicis occupandam, qui eam exterminio hæreticis absque ulla contradictione possideant, & in fidei puritate conservent, salvo jure domini & principalis, dummodo super hoc ipse nullum præstet obfuscum, nec aliquod impedimentum opponat: eadem nihil minus lege servata circa eos, qui non habent dominos principales.

Cruce signati ad exterminationem hæreticorum, gaudent privilegio concessu crucis signatis in subdium terra sancte. h. d. usque ad §. Credentes. Abbas.

§. 4. Catholici vero, qui crucis assumptu charactere ad hæreticorum exterminium se accinxerint, illa gaudeant indugentia, illoque sancto privilegio sint muniti, que acceditibus in terra sancta subdium conceduntur.

Ibi ponitur pena credentium, receptatorum, & defendantium hæreticos: primo Laicorum: secundo Clericorum: usque ad §. Quia Abbas.

§. 5. Credentes b præterea, receptatores, defensores, & fautores hæreticorum, excommunicationi decernimus subjacere, firmiter statuentes, ut postquam quis c talium fuerit excommunicatione notatus, si satisfacere contempserit intra annum, extunc ipso jure sit factus infamis, nec ad publica officia seu consilia, nec ad eligendos alios quos ad hujusmodi, nec ad testimonium admittatur: sit etiam intestabilis, ut nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad hæreditatis successionem accedat. Nullus præterea ipsi super quoconque negotio, sed ipse aliis respondere cogatur. Quod si forte judex extiterit, ejus sententia nullam obtineat firmitatem, nec causæ aliquæ ad ejus audientiam perforantur. Si fuerit Advocatus, nullatenus ejus patrocinium admittatur: si Tabellio, instrumenta d confecta per ipsum nullius sint momenti, sed cum auctore & damnato damnentur. Et in similibus idem præcipimus observari. Si vero Clericus fuerit, ab omni officio, & beneficio deponatur: ut in quo major est culpa, gravior exerceatur vindicta. Si qui autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, evitare contemplerint, excommunicationis sententia ulice ad satisfactionem idoneam percellantur. Sane Clerici non exhibeant hujusmodi pestilentialibus Ecclesiastica sacramenta, nec eos Christianæ præsumant tradere sepulturæ, nec elemosynas, aut oblationes eorum percipient: alioquin suo præventur officio, ad quod nunquam restituantur absque induito sedis Apostolica speziali: similiter quilibet regulates, quibus etiam hoc infigatur, ut eorum privilegia in illa diœcesi non serventur, in qua tales excessus præsumperint perpetrare.

Gregorius IX. Archiepiscopo Mediolanen. [an. 1235.]

§. 6. Quoniam in uno d corpore: (§. inf.) Cum igitur nonnulli Latii prædicant, & verendum nimis existat, ne via sub specie virtutum occulte subintrent: nos attendentes, quod Doctorum ordo est in Ecclesia Dei quasi præcipius: mandamus, quatenus, cum alios Dominus Apostolos dederit, alios Prophetas, alios vero Doctores, interdictis Laicis universis, cuiuscunq; ordinis censeantur, usurpare officium prædicandi.

C A P. XV.

Hoc cap. usque ad §. Si qui autem, habetur in c. excommunicatus, supr. cod. tit. in princ. unde summa & declaratio prout ibi sicut dictum.

Idem.

H. E xcommunicamus e, & anathematizamus universos hæreticos, Catharios, Paratenos, pauperes de Lugo, Passaginos, Tossepinos, Arnaldistas, Speronistas, & alios quibuscunque nominibus censeantur, facies quidem habentes diversas, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conuentiunt in idipsum. Damnat vero per Ecclesiam, seculati iudicio relinquantur, animadversione debita puniendi: Clericis prius a suis ordinibus degredatis.

Si in hæresti deprehensi, nolunt redire ad fidem, detrudendi sunt in perpetuo carcere ad penitentiam peragendam: & credentes erroribus hæreticorum, hæretici sunt. h. d.

Archiepiscopi, & Episcopi inferiorum suorum provincias, & diœceses suspectas habentes de hæresti, saltem semel in anno per

se, vel per alios idoneos visitent: qui etiam debent, si hoc expedire videbitur, exigere juramentum ab illis de vicinia ad revelandos hæreticos, & occula conventicula celebrantes, quos revelatos, relapsos canonice punient: & renentes jurare, ut hæretici condemnentur. h. d. usque ad §. Volumus. Abbas.

§. 7. Adjicimus insuper, ut quilibet Archiepiscopus, vel Episcopus, per se, aut per Archidiaconum suum, aut alias honestas idoneasque personas, bis, aut saltem semel in anno, propriam parochiam, in qua fama fuerit hæreticos habitate, circumeat: & ibi tres aut plures boni testimoni viros, vel etiam (si expedire videbitur) totam viciniam jurare compellat, quod a si quos ibidem hæreticos sciverit, vel aliquos occula conventicula celebrantes, seu a communione fidelium vita & moribus dissidentes, eos Episcopo studeat indicare. Ipse autem Episcopus ad presentiam suam convocet accusatos, qui nisi se ab objecto reatu purgaverint, vel si post purgationem exhibitan in pristinam fuerint relapsi perfidiam, canonice puniantur. Si qui vero ex eis juramenti religionem obstinatione damnabili respuentes, jurare forte noluerint, ex hoc ipso tanquam hæretici reputentur.

Episcopus negligens in hæresti persequenda, a dignitate Episcopali est removendus, & alius idoneus est subrogandus. h. d. usque ad finem Abbas Siculus.

§. 8. Volumus b igitur & mandamus, & in virtute obedientie districte præcipimus, ut ad hæc efficaciter exequenda Episcopi per diœceses suas diligenter invigilent, si canonican velint & effugere ultionem. Si quis enim Episcopus super expurgando de sua diœcensi hæreticæ prævaricatio negligens fuerit, vel remissus, cum id certis indicis apparuerit, ab Episcopali officio deponatur, & in locum ipsius alter substituatur idoneus, qui velit & possit hæreticam confundere pravitatem.

C A P. X. V.

Laici cuiuscunq; professionis sint, prædicare non debent.

§. 9. Iicut in uno d corpore: (§. inf.) Cum igitur nonnulli

Latii prædicant, & verendum nimis existat, ne via sub specie virtutum occulte subintrent: nos attendentes, quod Doctorum ordo est in Ecclesia Dei quasi præcipius: mandamus, quatenus, cum alios Dominus Apostolos dederit, alios Prophetas, alios vero Doctores, interdictis Laicis universis, cuiuscunq; ordinis censeantur, usurpare officium prædicandi.

C A P. X. V.

Hor cap. usque ad §. Si qui autem, habetur in c. excommunicatus, supr. cod. tit. in princ. unde summa & declaratio prout ibi sicut dictum.

Idem.

H. E xcommunicamus e, & anathematizamus universos hæreticos, Catharios, Paratenos, pauperes de Lugo, Passaginos, Tossepinos, Arnaldistas, Speronistas, & alios quibuscunque nominibus censeantur, facies quidem habentes diversas, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conuentiunt in idipsum. Damnat vero per Ecclesiam, seculati iudicio relinquantur, animadversione debita puniendi: Clericis prius a suis ordinibus degredatis.

Si in hæresti deprehensi, nolunt redire ad fidem, detrudendi sunt in perpetuo carcere ad penitentiam peragendam: & credentes erroribus hæreticorum, hæretici sunt. h. d.

Si

a Dominii. b Eymericus in Directorio Inquis. p. 2. q. 50. 51, 52, & 53, Archidiaconus in c. quirunque de her. l. 6.

c quilibet. d al. eius instrumenta confessi, &c. e. al. auctore. f Vide Trid. Conc. sess. 5. de reform. c. 12. & sess. 24. de reform. cap. 4. addit. citatos in c. seq. g 2. Timoth. 3. Roman. 10. h. quantum. i. plectantur.

Vid. B. Thom. 2. 2. q. 12. art. 2. & Alphonsum Castr. l. 2. de just. hær. pun. c. 7. & Simancam Cath. inst. tit. 46. de pœnis.

b Hæc verba, & ordinatis ab eis, defunt in omniab. manus.

c C. 2. eod. tit. in 1. comp. d C. un. eod. tit. in 3. comp. vid.

Bernard. Diaz. in præf. crim. can. c. 4. & seq. e C. 2. eod.

tit. in 1. comp. & post Conc. Later. p. 26. e. 16.

§. 1. Si qui autem de prædictis, postquam fuerint deprehensi, redire noluerint ad agendam condignam poenitentiam, in perpetuo carcere detrudantur: credentes autem eorum erroribus, hæreticos similiter judicamus.

C A P. X. VI.

Liberantur ab omni obligatione, qui hæreticos tenebantur adstricti.

Idem. (an. 1235. Rome.)

A Bsolutos a se noverint a debito fidelitatis hominii, & totius obsequii, quicunque lapsus manifeste in hærem aliquo pacto, quacunque firmitate vallato, tenebantur adstricti.

TITULUS VIII. DE SCHISMATICIS, ET BORDINATIS AB EIS.

C A P. I.

Irrite sunt ordinationes, beneficiorum collationes, & Ecclesiasticarum rerum alienationes per Schismatics factæ, & adigne-
tate, & ordine suspenduntur, qui Schisma tenere jurant.

Ex Concilio Lateranensi. (an. 1102.)

Q uod a prædecessore nostro: (§. inf. 1) Ordinationes ab Octaviano, & Guidone hæreticis factas, & ab Ordinatis ab eis, irritas esse censeimus: adjacentes, ut qui dignitates Ecclesiasticas, seu beneficia per dictos Schismatics accepérunt, careant impletatis. Alienationes quoque, quæ per eosdem Schismatics, seu per Laicos factæ sunt de rebus Ecclesiasticis, omni careant firmitate, & ad Ecclesiastis sine omni onere revertantur. Si quis autem contraire præsumperit, excommunicationi se noverit subiectus. Illos vero, qui sponte juramentum de tenendo schismatis præstiterint, a sacris ordinibus, & dignitatibus de-
cergitur manere suspensos.

[1 Fel. nem. pp. Innocentio est, innovantes.]

C A P. II.

Ordinatus a Schismatics, ab officio est repellendus, nisi propter secum dispensatum per habentem posestatem.

Innocentius III. Bifuntin. Archiepiscopo. [an. 1213.]

F raternitati d tue: (§. inf. 1) Priorem, quem a Schismatics accepit ordinatum, ab officio poteris repellere inunctanter, nisi legitime probaverit secum fuisse misericorditer dispensatum, & ab ea persona, quæ super hoc potest habuerit dispensandi.

TITULUS IX. DE APOSTATIS, ET REITERANTIBUS BAPTISMA.

C A P. I.

Clericus, qui dimisso babitu & tonsura immiscer se enormis-
tibus, perdit privilegium canoris: si quis jugente: unde
cum deprehendentes non incident in canorem, scil. excommu-
nicationem.

Alexander III. [an. 1180.]

P ræterea e Clerici, qui relicte ordine Clericali, & ha-
bitu suo, in apostasia tanquam Laici convertantur,
si in criminibus comprehensi teneantur, per censu-
Eccles. non præcipimus liberari.

C A P. II.

Si crimen Acolyti, qui rebaptizanti præbuit ministerium,
est occulatum, promoveri potest: si publicum, non, nisi cum
eo religionem intrante dispenseatur.

Idem Abbati S. Genovefa (an. 1180. Rome.)

E x literarum b tuarum tenore perpendimus, quod quidam exigitudine longa confessus, infano fortilegarum mulierum credens consilio, ut sanaretur, per iterationem fecit injuriam baptismatis sacramento: (§. infra. 1) Quia ergo tua nos duxit prudent. consulendo, qualiter puniri debeat Acolythus, quem minor ætas, & intentio fraternalis salutis excusat videtur b: Discret. tuæ presentibus literis respond. quod ad superiores ordinis promoveri, si publicum est, quod proponitur] non valebit, nisi ad religionem transire voluerit, ut favore religionis ipsius circa eum valeat dispensari. Si vero occultum est, promoveri poterit, & ex cœssum suum dignis poenitentiæ fructibus expiare.

[1 Abiit hic autem sacrilegio aduersus quidam bona ut videtur indolis, Acolithus, frater carnalis illius, in quo baptimus afferitur iteratus, qui ministerium in respondendo exhibuit Presbytero baptizanti, & cooperator extitit rei nefande.]

C A P. III.

Infamatus de Apostasia compellitur se purgare.

Innocentius III. (an. 1210.)

T Uæ c Fraternitati: (§. infra.) Super secundo articula inquisitioni tuæ duximus respondendum, quod Clerici, qui sunt de apostasia criminis infamati, qui videlicet abjecterunt habitum Clericale, non sunt in seculari habitu tolerandi, sed per distinctionem Ecclesiasticam coercendi, donec deficiente probatione ad infamiam abolendam purgationem canonicam curaverint exhibere.

C A P. IV.

Baptizati, alterius sectæ vel fidei ritus dimittere compelluntur.

Idem d in Concilio generali. [an. 1216.]

Q uidam (sicut accepimus) qui ad sacri undam baptismatis voluntatis & acceſſerunt, veterem hominem omnino non exiunt, ut novo perfectius induantur: cum prioris ritus reliquias retinentes, Christianæ religionis decorum tali commixtione confundant. Cum autem maledictus sit homo, qui terram f duabus viis ingreditur, & indui ueste non debat lino & lanaque contexa: Statuimus ut per Prelatos Ecclesiæ talis observantia veteris ritus omnimode compescatur, ut quos Christianæ religioni libera voluntatis arbitrium obtulit, salutiferæ coactionis necessitas in ejus observatione conservet: cum minus malum exstat viam Domini b non agnosceat, quam post agnitam retroire.

C A P. V.

Apostata incarcerari, & affagi possunt, ut habitum reassumant.

Honorius III. Archiepiscopo Turonен.

[an. 1224.]

A Nobis i experti tua Fratres edoceri, quid de Apostatis fit agendum, cum k in custodia detinentur, qui minis, vel blanditiis nullatenus possunt induci, ut abjectum habitum resistant.

Ad quod tibi breviter respond. quod tales (si volueris) poteris l sub gravi custodia carcerare, ita quod solummodo vita sibi misera reservetur, donec a sua præsumptionis nequitia resipiscant.

C A P. VI.

Monachus in apostasia ordinatus, non potest sine dispensatione Papæ in suscitato ordine ministare.

Idem Archiepiscopo Lugdun. m (an. 1224.)

S 52

Con-

a Vid. B. Thom. 2. 2. q. 12. art. 2. & Alphonsum Castr. l. 2.

b videntur. c C. un. eod. tit. in 3. comp. d Idem scilicet Innocent. III. in Concil. gen. c. 70 e voluntarie. f Eccles. c. 3. g

Exod. c. 22. h 2. Petr. 2. i. vide Host. in summari. de apostatis. §. qualiter puniantur. & Bernard. Diaz. in præf. crim. can. 104. k qui. l potes. m al. Lunden.